

FREEDOM FOR
CZECHOSLOVAKIA!

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS.

TELEFONY:

CA na
6-3315

TO wnhall
3-5315

DENNÍ HLASATEL

THE OLDEST CZECHOSLOVAK DAILY NEWSPAPER IN THE WORLD

15¢

DENNÍ HLASATEL SLOUŽÍ 50,000 ČECHOSLOVÁKŮM.

DENNÍ HLASATEL SERVES 50,000 CZECHOSLOVAKS.

ROČNÍK — VOL LXXXII. CHICAGO, ILLINOIS 60608

PÁTEK 7. ŘÍJNA 1977 FRIDAY OCTOBER 7, 1977 ČÍSLO NO. 113.

SVÍTÁNÍ NA ZÁPADĚ

R. Kopecný

Po dlouhá desetiletí patřilo k tradici myšlenkového vývoje, že se tvůrčí inteligence příkláněla hodně bezmyšlenkovitě k směrům označeným za pokrokové. Nezkoumala, nevede-li cesta místo lepšímu k něčemu podstatně horšímu. Výsledky se projeví v politickém utváření západního společenství, když tato orientace pronikla do lidových vrstev. Je tedy potěšujícím zjevem, že se vývoj začíná konečně brát směrem opačným. Vše začínají lidé pomalu, někdy až příliš zdoluhavě, prohlédávat a odvracet se od "pokroku", který se osvědčil být tím nejhorším zpátečnictvím, vedoucím neodvratně od nového nevolnictví a absolutismu.

Zvláště pronikavé je to vidět v Británii, jejíž minoritní vláda dokázala vytvořit prostřednictvím nadvlády odborových organizací nevolnictví nového druhu, nad tvůrčí inteligencí i nad pracující třídou, jež by mohlo snadno přejít do zotročení ještě horšího než to, jež bylo po takových bojích odstraněno. V Británii i novináři začínají být vázáni na povinné členství v organizaci, přidružené k social. straně a bez odborářské legitimace nemůže nikdo vystoupit ani jako host v úloze herce nebo zpěváka.

Odpor proti tomu se začíná projevat ve všech vrstvách. Proti četným, náhlým a zhoubným stávkám se staví nejen podnikatelé, ale i zaměstnanci sami.

Množí se případy, kdy povel stávkovat musil být odvolán, protože dělníci odepřeli stávkovat. Jsou noviny, jež vycházejí proti odporu social. novinářské organizaci, v některých případech podporované organizací typografů. A současně padají i zdánlivě neotřesitelné pozice vládní strany a i tam, kde se při volbách do obcí, krajů nebo při doplňovacích volbách do parlamentu podaří vládě zachránit pozici, stane se to s takovou ztrátou na hlasech, že i tam se situace stane pro dnešní vládu málo nadějnou do budoucnosti. Vláda, jež o posledních volbách přišla k moci, ač dostala menšinu voličských hlasů, přišla o svou umělou většinu asi pěti hlasů v parlamentě a udržuje se při moci jen pomocí hrstky "liberalů", kteří jsou si vědomi, že kdyby došlo k volbám, v parlamentě by se již neobjevili.

Ještě příznačnější a významnější, než tento přesun sil ve voličstvu a v náladě veřejnosti je něco, co má na lidové vrstvy vliv sice pomalejší, ale trvalejší. Je to odklon tvůrčí inteligence od socialismu a zvrhlého liberalismu, který nemá se skutečným liberalismem nic společného. Není to cesta k nějakému fašismu nebo zatuchlému zpátečnictví, ale tento odvrát se děje právě ve jménu těch idejí, jež kdysi přiváděly lidové vrstvy k t. zv. levici.

Pokračování na straně 4

PRVNÍ KROK

Podařený let Bryana Allena je bezesporu prvním krokem k novému typu létání. První podobné pokusy, vedle plachtění, byly činěny již od počátku osmnáctého století. Systémy byly tak rozmanité, že by se sotva našel historik schopný písemně zachytit všechny podobné pokusy. Všechny pokusy se nezdařily, jelikož poměr mezi silou potřebnou k pohonu nebylo lze vyrovnat, lidská síla prostě nestačila. Tuto nesnáž ovšem později vyřešil výbušný motor, který si nemohl většinou chudý amatér opatřit. Vynálezci pracovali nezávisle, neměli ponětí o aerodynamice a hlavně neměli dnešní kompoutor jako dr. Paul MacCreedy, konstruktér letadla s nímž uletěl Allan jednu a čtvrt míle pomocí vlastní síly v Californii. Vezmeme-

li v úvahu úžasný rozmach letectví od roku 1900 do dnešních strojů s nadzvukovou rychlostí, tedy poměrně v krátkém období, můžeme směle očekávat létající bicykl v nejbližší době. Otto Lilienhal uvádí ve spisu "Vogelflug als Grundlage der Fliegerkunst" není žádného přírodního zákona, jenž by znemožňoval lidský let.

Naši přemýšliví lidé ovšem nezůstali pozadu ani v tomto oboru. Vedle legendárního Víta Fučíka-Kudličky r. 1760, jehož pokusy popsaly "Zábavy myslivce" v roce 1868 a později "Svět techniky" roku 1957, to byl V. Kadeřábek o němž psal Neruda a později Hálek, kteří jeho technickým znalostem opravdu věřili. Kadeřábek se narodil 25. října 1835 jako syn karlínského hrnčíře. Vystudoval reálku a potom

techniku. V roce 1860 zkonstruoval model ptáka 5 gramů těžkého, jenž se pomocí elektromagnetu skutečně vznesl. Podnícen tímto úspěchem vystavěl velký model, ale pokus se nezdařil. Kadeřábek vyčerpal své skromné jmění a byl odkázán na cizí pomoc. Tu mu poskytl jistý sládek v pivovaru "U Voštipků", jehož pomocí zrobil "Samolet český". K pohonu hodlal použít výbušný motor na střelnou bavlnu, z finančních důvodů se musel spokojit silou vlastních svalů.

Nejdříve zkoušel mávání křídly na dvoře pivovaru, později se rozhodl pro Leteňskou pláň. Okřídlený muž byl připraven k nejslavnější chvíli svého života. Hluboce se nadechl, potom vrhá do předu, utíká a mává...

Pokračování na straně 5

ze světa

PRETORIA-J. AFRICA

Cemí studenti založili požáry ve školách, vládních budovách a aut v několika městech. 249 studentů, kteří protestují nedostatečným vzděláním ve srovnání se vzděláním, které se dostává bílým, bylo zatčeno. Jeden student byl zraněn.

MOSKVA

L. Brežněv přešel do ofenzivy v otázce lidských práv. Prohlásil v parlamentě, že silný stát je nezbytný jako záruka lidských práv pro všechny občany a že právo na nezaměstnanost miliónů osob jakož nedostatečnou lékařskou péči pro nemocné za horentní sumy peněz.

TOKIO

Japonský ministr spravedlnosti resignoval na protest proti vládnímu rozhodnutí zaplatit výkupné ve výši \$ 6 miliónů a vydání teroristů z vězení, únoscům letadla společnosti Japan Air Lines.

VATICAN

Světová federace Ukrajinských patriarchálních společností obvinila Vatikán z kolaborace se Sověty. Ukrajinci protestují ve Vatikánu proti odmítnutí papeže Pavla VI. uznat Josefa Cardinala Slipyje patriarchou. Tento titul a posice byl dán všem ostatním duchovním vůdcům východního obřadu.

LONDYN

Vévodkyně z Kentu, které je 44 let a která očekává rodinu, musela být převezena do nemocnice, pro náhlé komplikace. Její stav je prý uspokojivý.

BĚLEHRAD

Zatím co reprezentanti malých národů jako Holandsko, Norsko a Švýcarsko napadli Rusko pro nedodržování lidských práv, zástupce USA Arthur Goldberg byl povážlivě zticha. Goldberg před odjezdem do Bělehradu řekl, že USA se chce vyhnout konfrontaci se Sověty, protože s nimi vyjednává na několika jiných frontách.

AMERICKÉ
ZPRÁVY

NEW YORK

President Carter řekl, že USA jsou ochotny snížit stav atomových zbraní o 50 procent, jestliže Sov. svaz je ochoten udělat totéž. Carter rovněž řekl, že nová dohoda na omezení zbrojení mezi USA a Ruskem je v dohledu. Carter zdůraznil, že USA použije atomové zbraně pouze v sebeobraně.

WASHINGTON

Soudce John Sirica snížil rozsudky Johnu Mitchellovi H. R. Haldemanovi a JOHN U. Ehrlichmanovi, známými z Watergatské aféry z 2-8 let na 1-4 roky. Ehrlichman bude moci být propuštěn na podmínku před vánoci a Mitchell a Haldeman 20. června příštího roku.

WASHINGTON

Vyšší daně, pro některé zaměstnance až o \$ 238 za rok je nezbytnost, nutná pro udržení zabezpečovacího systému Social Security na solidním finančním základu. Tento systém důchodového zabezpečení byl pasivní od r. 1975. To zn., že výdaje na důchod byly větší než příjem na krytí těchto výloh.

Senátor R. Dole (R. Kon.) uveřejnil telegram z amerického velvyslanectví v Panamě, pojednávající o tom, že panamský vyjednavce této smlouvy odmítl právo USA užít vojenské síly, jestliže to bude nezbytné, aby průplav zůstal otevřen a neutrální po roce 2,000, kdy Panama získá plnou kontrolu nad průplavem.

Dva členové kongresu osmě ministerstva zdravotnictví, vzdělání a "Welferu" - HEW, že dosud nezaplátili studentské půjčky a navrhli, aby byli okamžitě propuštěni ze zaměstnání na ministerstvu.

COLUMBUS, OHIO

Sestra Presidenta Cartera Ruth Stapleton a její muž byli přes weekend hosty krále pornografie Larry Flinta, vydavatele časopisu Hustler. Všichni společně

pak navštívili místní dětskou nemocnici. Flynt oznámil, že plánuje věnovat této nemocnici nějaké peníze.

MINNEAPOLIS

Léčebná procedura, které se podrobuje senátor Hubert Humphrey, se zdá být úspěšná. Humphrey trpí neoperovatelnou rakovinou pánve.

SEATTLE

Asi 24,000 zaměstnanců vstoupilo do stávký proti firmě Boeing. Zaměstnanci žádají zvýšení mezd až o 30 procent v průběhu příštích tří let.

Z CHICAGA
A OKOLI

CHICAGO

Illionský odvolávací soud rozhodl, že firmy, které odtahují auta, která jsou nesprávně zaparkovaná, musí vydat tyto auta vlastníkům na požádání, aniž by vlastník musel zaplatit celou částku za odtahování a parkování auta.

1740 zaměstnanců federálních a místních úřadů bylo vyřknuto z Welfare programu. Je to výsledek vyšetřování veřejných zaměstnanců, kteří ilegálně podírali podporu a přitom byli zaměstnáni. Vracení podpory bude vymáháno, jestliže to bude nezbytné i kriminálním stíháním. Touto akcí bylo ušetřeno \$ 4,4 miliónů

CHICAGO HIGHTS

3 policisté byli suspendováni a jeden úplně propuštěn ze služeb, protože se přiznal, že si přisvojil ukradené zboží.

CHICAGO

Prodej aut v roce 1977 se zvýšil o 6,1 procenta o proti loňskému roku. Byl to třetí nejúspěšnější rok automobilového průmyslu v USA. Celkem bylo v USA od 1. října 1976 do 30. září 1977 prodáno 9,009,176 aut zde vyrobených.

BERWYN

Průzkum veřejného mínění konaný novinami Life ukázal, že převážná většina občanů zdejší oblasti je proti nové smlouvě o Panamském průplavu.

v ceně \$ 10.000, které bylo zaparkováno v 71 bloku ulice Ogden.

Geraldiny Urso z Barlette oznámila policii, že se jí ztratilo auto, 1977 Corvette

Královnou hub se stala 22. letá Gail BUDILOVSKÁ, administrativní pomocnice společnosti Kraft, absolventka Morton West High School a Státní univerzity v Iowě.

CICERO

Fred Brinson z Chicaga byl obviněn z krádeže zboží v Community Discount Store a z ublížení na těle, protože ušláhl zaměstnance obchodu.

17. letý Jennis Junne z Berwynu byl pokutován za opuštění místa nehody, když způsobil řetězovou reakci, která skončila srážkou 4 automobilů.

Susan English ohlásila policii, že její byt 5012 v Západní 23. ulici byl vyloupen. Celkem postrádá šperky a peníze v hotovosti v ceně \$ 2,325.

DENNÍ HLASATEL

1545 West 18th Street, Chicago, Illinois 60608

Telefony: CANAL 6-3315 a TOWNHALL 3-5315

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS
Published daily Tuesday through Saturday, except Sunday, Monday and Holidays by the Daily Hlasatel Printing and Publishing Co., 1545 W. 18th Street, Chicago, Illinois 60608. Subscription prices in U.S.A. by mail:
For half a year: Tuesday through Saturday \$ 21.00.
Daily and Sunday: \$ 30.00.

CANADA: Money Order, Express Money Order or Bank Draft. For half a year: Tuesday through Saturday: \$ 22.00. Daily and Sunday: \$ 31.50 for half a year.

Předplatné poštou v U.S.A.: Na půl roku od úterka do soboty: \$ 21.00. Denní a Nedělní Hlasatel na půl roku: \$ 30.00.

Předplatné do Kanady: Poštovní poukázkou (Money Order), Expressní poukázkou (Express Money Order) neb bankovní poukázkou (Draft). Na půl roku od úterka do soboty: \$ 22.00. Denní a Nedělní Hlasatel: \$ 31.50 na půl roku.

PENÍZE DO PSANÍ NEDÁVEJTE!

Denní Hlasatel vychází denně od úterka do soboty.

Za změnu adresy počítáme \$ 1.00.

Nepodepsané příspěvky neuveřejňujeme, anonymní dopisy házíme do koše. Denní Hlasatel je tiskem otevřenou pro všechny čtenáře, bez rozdílu politické či spolkové příslušnosti a národnostního vyznání. Upozorňujeme, že redakce se nemusí vždycky s uveřejněnými články souhlasovat. Redakce si vyhrazuje právo zkracovat zaslané články.

KRÁTKÉ ZPRÁVY

Z ČSSR

Dohoda o spolupráci mezi Československým a portugalským zastupitelstvem podepsali v Lisabonu portugalský státní tajemník informací Manuel Alegre, velvyslanec ČSSR v Portugalsku Miloslav Hruza a ředitelé obou rozhlasů - João Ribeiro a João Figueiredo.

Výstava prací slovenského malíře zasloužilého umělce Františka Studeného byla v Paláci krásných umění v belgickém městě Charleroi. Tvořila 74 obrazů, převážně krajinek z jeho poválečné tvorby a obrazy s náměty ze země jižní Evropy.

Dobrá hračka z Československa je název výstavy, která byla v belgickém průmyslovém centru v Gentu. Členové Svazu čs. výtvarných umělců se představili návštěvníkům posledními ukázkami své tvorby. Od roku 1972 je to už třetí výstava čs. hraček v Belgii.

První letošní exportní zásilku chmele připravili k expedici do Japonska, Belgie, NSR, NDR a Maďarska pracovníci obrovského podniku Chmelářství v Zateci. Zeleň zlatá posílají téměř do 60 zemí. Největším odběratelem je už tradičně Japonsko. Loni odešli zahraničním zákazníkům 130 000 celních centů chmele.

KLENBA ■ V období pozdní gotiky vznikla takzvaná klenba sklípková, která již neměla klenební žebra a sestávala z důmyslného systému jednotlivých klenbiček. Obrázek ukazuje klenbu podlaubi na náměstí v Jindřichově Hradci

TuzexNEJOBLÍBENĚJŠÍ DÁREK
VAŠIM DRAHÝM.

Pošlete včas, než bude předvánoční nával.

DO ČESKOSLOVENSKA NA VÁNOCE

SKUPINOVÉ ODLETY

14. a 21. PROSINCE

DO PRAHY.....\$ 485

DO BRATISLAVY....\$ 498

Přihlášky 45 dní před odletem

SPECIELNÍ ZÁJEZDY**HAWAII 15 dní, 4 ostrovy**

Odlet 14. ledna, cena...\$ 669,00

LODÍ DO KARIBSKÉ OBLASTI

na M. S. BOHEME - zastávka na 4 ostrovech.

Odjezd 21. ledna na 7 dní.

Cena i s letenkou do Miami a zpět...\$ 706,00

Přihlaste se včas, je jen omezený počet míst.

Veškeré informace obdržíte u

WEBER TRAVEL AGENCY

6805 West Cermak Road, Berwyn, Illinois 60402

BI 2-1512

PI 9-1333

SKALA O VÁŽE AŽI 10 000 TUN se každým dnem může dát do pohybu a snížit chvilku u přednásti Rto do Janova, kde bydlí 5000 lidí. Rodiny vadi o nebezpečí, nemají se však kam odstěhovat.

ABY PANI LORDI v Horní sněmovně nespali, rozhodli se jistý továrník na řhupový tobačkové poslat jim všem zdarma 10 velkých balíčků protitlakového řhupového tabáku. Nejvíce prý nyní kýchají skotští zástupci řlechty.

**Hašek Rite - Way
ROOFING CO.**

STRECHAŘSTÍ KONTRAKTORI

2639 So. Kedzie Avenue

Dělníci pojištění.

Telefon: Bishop 7-1212

**PAUL'S
BODY SHOP**

5234 WEST CERMACK ROAD

CICERO, ILLINOIS 60650

Volejte 656-4477

Tažte se na p. SVACINU

Vážení krajané:

Datum 28. října má pro všechny Čechoslováky mimořádný význam. Bylo to 28. října 1918, kdy se zrodila Československá republika na zásadách demokracie, volnosti a rovnoprávnosti pro všechny Čechoslováky po vzoru Spojených států. Uběhlo již mnoho let - 59 roků od slavnostního dne zrození Československé republiky a nám krajanům československého původu, kteří jsme roztroušeni po celém svobodném světě, zůstává svatým odkazem, abychom nezapomněli a - nezapomeneme!

Vydavatelstvo Denního Hlasatele uctí památku tohoto význačného dne vydáním vkusně upraveného památného čísla, které bude odpovídat tomuto slavnostnímu dnu.

K usnadnění naší práce, obrácíme se na Vás, milí krajané, a prosíme Vás o zadání blahopřejného projevu do tohoto památného čísla.

Věříme, že v tomto památném vydání by měly být i zdravotní našich spolků, organizací a řádů.

Rukopisy, prosíme Vás, zasílejte do administrace Denní Hlasatel, 1545 W. 18th Str., Chicago, Ill. 60608, nejpozději do 21. října 1977. Děkujeme za spolupráci.

S krajauským pozdravem

Vydavatelstvo Denního Hlasatele

OZNAMUJTE
V DENNÍM HLASATELI

NOVINKY U PANCNERA V BERWYN

PRAVE CESKE GRANATY Z CESKOSLOVENSKA

krásný brús, lesk, různé vzory:

Náhrdelníky od \$ 42,- do \$ 325,-

Náušnice od \$ 27,50 do \$ 55,00, pro propichle uši.

Prsteny od \$ 36,50 do \$ 63,50.

Spendlíky od \$ 35,00 do \$ 95,00

Přívěsky (křížky, podkovičky, srdíčka) od \$ 13,50 do \$ 31,00

Retízky pozlacené v ceně \$ 4,95

Náramky od \$ 110,00 do \$ 135,00

Poštovné začítujeme po odeslání

STUHY

k moravským a slovenským krajům, které nejsou v

Československu k dostání, podařilo se nám obstarat ve velkém výběru. Přijďte si prohlédnouti. - Další zboží na cestě z Československa, sledujte naše další oznámky.

BYLINY - ČAJE**KOŘENÍ**

Hřebíček, anýz, květ, majoránka, paprika, šafrán, zázvor, vanilka, mák, kmín, trhané krupky a mnohé jiné. Seznam zdarma.

Křesťánské sklo, keramika, české knihy, hudebniny - zdejte seznamy.

Plastická mapa Československa

\$ 16,00. Poštou nelze zasílati.

Vlajčky: Slavie, Sparta.

Československé prapory.

Mapy Československa.

Umělecké barevné reprodukce obrazů

v cenách od 75 ¢ do \$ 3,50 kus.

Pravé české granáty.

Kniha ŠKOLÁK KAJA MARIK (nová zřsoba) se stále více prodává, neboť v Československu není k dostání. Zajištěte si, dokud zřsoba stačí. 3 velké ilustrované knihy \$ 19,50

**BOHATÝ VÝBER ČESKÝCH
IMPORTOVANÝCH REKORDU**

Zakazníky ve státě Illinois upozorňujeme, aby na každý \$1,00 zasílali o 5 ¢ více na statní daň.

F. PANCNER Importer

a zastupce Tuzexu, Artie, Unicopu a jiných čl. podniků.

6514 W. Cermak Rd., Berwyn, Ill. 60402

NEJVĚTŠÍ VÝBĚR ČSL. ZBOŽÍ V AMERICE.

HLEDÁTE DOMOV NA FLORIDĚ?

Krajan Jerry Fiala vám poradí a najde domov dle vašeho

Pište: **JERRY S. FIALA REALTOR-ASSOCIATE
CLEARWATER-LARGO REAL ESTATE
380 Clearwater-Largo Rd.
Largo, Florida 33540**

23x0

**GRANATY
Z ČESKOSLOVENSKA**

**MACH IMPORTS
3720 West 26th Street**

**\$249
MACH FURNITURE
3720 WEST 26th.**

**Oznamujte v
Denním Hlasateli**

Zaměstnáváme**stejný personál!**

Po dobu mnoha let stala se naše restaurace vyhledávaná pro jídla vařená dle domácího způsobu. Importovaná piva, vína, likéry, koktaily.

**CLUB MORAVIA
v Moravském Domě**

4142 WEST 26th STREET, CHICAGO, ILL.

Otevřeno každý den mimo pondělky od 4:00 hodin odpoledne.

Jídla od 4:00 hod. odpo. do 8:30 hod. večer.

V neděli od 12:00 hod. v poledne do 7:30 hodin večer.

Telefon: LA 1-1645

Pokračování ze strany 1.

SVITANÍ NA ZÁPADĚ

R. Kopecký

Byla doba, kdy v knihupectvích jsme naráželi jen na levicovou literaturu, beletrickou i politicko-filosofickou. Dnes se tu objevuje stále větší měrou četba docela jiného ražení. Mluví dnes opravdoví liberálové, kteří nemají nic společného a také nechťejí mít nic společného se stranou, která si říká liberální, stejně jako mluví lidé, kteří dnes byli chloubou social. směru. Počínajíc zesnulým Orwellem, který kdysi bojoval jako dobrovolník ve španělské obč. válce za social. vládu, jeden z velkých a vlivných spisovatelů po druhém se odvrací od dnešního socialismu. Hvězdy levicové literatury beletrické i politické, se odřikají směru, jemuž pomáhali k moci. Je jich tolik, že je nelze vypočítávat. Stačí uvést dva příklady z poslední doby.

Jeden z nej přednějších britských historiků, univerzitní profesor A. L. Rowse oznámil, že přerušuje své styky s Labour Party a že bude podporovat konservativní opozici. A dodává, že kdyby byl mladší, tedy by se vystěhoval ze země, jež se zpronevěřila svému poslání. A přímo sensaci, již musel věnovat pozornost i nejfanatičtější stoupenec levice, vzbudil Paul Johnson. Tento snad nejvýznamnější levicový publicista, nejen, že kandidoval do parlamentu za Labour Party (také jeho manželka byla v seznamu poslanců kandidátů, vedením strany uznaných), ale po mnoho let redigoval týdeník "New Statesman", který od svého vzniku byl jakýmsi evangeliem pro pravověrné socialisty a zejména pro stranický aktiv. Johnson napsal v poslední době slušný počet článků, obecně citovaných denním tiskem, v nichž kritizoval bludné cesty, do nichž se dostal socialismus a jeho organizační útvary. Kritizo-

val ovšem především krajně levicové skupiny ve straně, jímž také věnoval svou pozoruhodnou knížku "Nepřátelé společnosti". Ale nyní napsal do svého listu jakési to politické revue článek uvedený nápadným celostránkovým titulkem na první straně, nadepsaný "Sbohem Labour Party!" V tomto článku vypočetl všechny hříchy dnešního socialistického hnutí proti zásadám, s nimiž kdysi vstoupilo v život, provinění proti svobodám a osvícenosti. Ohlašuje, že odchází ze strany, již věnoval mnoho let své veřejné činnosti a označuje své někdejší soudruhy za rudé fašisty.

Přesvědčivým způsobem dokazuje, že dnešní socialismus, dogmatický a autoritářský, omezující lidské svobody a překážející svobodnému myšlení, je spřízněn s fašismem. (Když jsem to četl, vzpomněl jsem, že jsem do poslední ho čísla chicagského "Zpravodaje" napsal před lety článek "Pravice a levice", jímž jsem pohoršil čtenáře tím, že jsem vyslovil stejný názor. Dokazoval jsem, že se jako člověk, jdoucí na západ, nutně dostane na východ a jde-li na východ, dorazí na západ, protože jeden do druhého přechází. Johnson je první v Británii, kdo vyslovil poznatek, že fašismus a levicový socialismus jsou rodni bratři, dvojčata docela nerozlišitelná. Spojenectví Hitlera se Stalínem nebylo věci tak nepřírozenou, jak se zdálo

nemyslivým lidem, jichž je ve světě drtivá většina. V poslední době se ozvalo mnoho dalších levicových autorů i politiků, kteří se obrátili zády k socialismu. Dokonce i nedávno odstoupivší social. ministerský předseda Sir Harold Wilson který se tak značně zasloužil o to, že britský socialismus zašel na bludné cesty, začíná najednou předstírat, že poznal omyly - ne vlastní ovšem, ale těch druhých - a mluví někdy jako starý liberalistický konservativce. Bylo by předčasné soudit, že dojde k náhlému obrátu. Potrvá ještě nějaký čas - možná, že hodně dlouhý - než se lidstvo vyprostí ze svých pošestilých poblouznění. Ale je potěšitelné, že přece jen začíná pomalu svítat.

Barevné "ZENITH" televizory

MACH dept. store
3720 W. 26th St.New, instant RELIEF
for TIRED, ACHING BACKS!

Nothing like it for firm, comfortable sacroiliac support. Prescribed by doctors. No sitting required. - For men and women.

RIEDL PRESCRIPTION
PHARMACY3156 W. 26th St., Chicago, Ill. 60623
Telefon Bishop 7-7550BERWYN
NATIONAL
BANKJEDINÁ ČESKÁ BANKA
7112 W. CERMAK ROAD
BERWYN
TELEFON ST 8-4700Pondělí, úterý, čtvrtek 9 ráno do 3
odpo. Ve středu zavřeno. Pátek 9
ráno do 8 večer. Sobota 9 ráno do 1
odpoledne.Dobrý obchodní výkon je provádět bankovníctví
tam, kde obdržíte ÚPLNOU BANKOVNÍ SLUŽBU

- Spořitelní účty
- Drive-in okno
- Půjčky na zvelebení domů
- Šekovní účty
- Markyčové půjčky
- Svěřenectví
- Automobilové půjčky
- Bezpečnostní skříňky
- Půjčky na domovy

First National
Bank of Cicero6000 W. Cermak Road, Cicero • OL 6-3008
Member of Federal Deposit Insurance Corp.

ISKA
PAINT - WALLPAPER
6113 W. CERMAK ROAD,
CICERO, ILLINOIS
656-2583 - 863-2453

ZÁCLONY,
DRAPERIE,
POLŠTÁŘE, DEKY
A POVLAKY.Největší výběr zboží
všeho druhu.

Jsmě y obchodě

přes 40 let.

Ondrus & Son

ESTABLISHED 1935

• DRAPERIES • CURTAINS • BEDSPREADS • BEDDING
6533 CERMAK RD. 484-1700
• BANKAMERICARD • MASTERCARDCHCETE-LI PRODAT VAS MAJETEK,
NEBO JESTLI HLEDÁTE DOBRŮU KOUPINEJLEPE A SPOLEHLIVĚ VAM POMŮŽE,
SPRAVNĚ OHODNOTÍ A PORADÍMARUŠKA ŠMELHAUSOVÁ (JANDÁČKOVÁ)
u FIRMY PAV-HANSON REALTY, INC.
6608 W. CERMAK RD. BERWYNTě služby PŘEKLADATELSKÉ
a soudní, formuláře, (zejména Občanský),
Doklady úředně přelož a Notářsky ověř.

VOLEJTE: 795-7100 neb 485-7722

IMPORTOVANÉ HŘIBKY OD MACHŮ

UKLÁDEJTE SPOLEHLIVĚ U
GUARANTY

SAVINGS and LOAN ASSOCIATION

3854-56 W. 26th STREET (roh Springfield Ave.)
CHICAGO, ILL. 60623 — CRawford 7-5300

OPATRNOSTI NIKDY NEZBÝVÁ!

Platíme 5 1/4 % dividend na spořitelní účty

Veškeré vklady pojištěny do \$10,000
vládní agenturou:"FEDERAL SAVINGS AND LOAN
INSURANCE CORPORATION" LENDER

ČESKÝ NÁRODNÍ HŘBITOV
HŘBITOV - MAUSOLEUM - KREMATORIUM
 5255 N. Pulaski, Chicago, Ill. 60630
 539-8442 788-8442
 S chlubou oznamuje, že letos je tomu již
1877 STO LET 1977
 co slouží naší veřejnosti.

Kromě pohřbívání do země a do mauzolea se provádí i kremace ve vlastní moderně zařízené spalovně. K rozloučení s mrtvým jsou k dispozici dvě síně z nichž malá síň se poskytuje v případě potřeby zdarma.

MASARYKOVO MAUSOLEUM s nově vybudovanými křídly DR. BENEŠE a GEN. ŠTEFANIKA poskytuje velký výběr krypt a schránek na popel.

ZAJISTĚNÍ - pro všechny věky - postavené z nejlepšího materiálu, který vzdoruje počasí. Dostatečné zdroje k udržení krypt.

POMNÍKY NA PRODEJ - VZORKY V KANCELÁŘI HŘBITOVA

CERMAK POHŘEBNÍ ÚSTAV
 NEJSTARŠÍ ČESKÝ POHŘEBNÍ ZÁVOD
 V CHICAGU A OKOLÍ

5842-44 WEST CERMAK ROAD, CICERO
 Založený r. 1880 Tel. OLYMPIE 2-0243

WILLIAM J. SEDLÁČEK

Noworul Memorial Chapels

2658 S. Central Park Ave. Telefon 762-2233

15vnaam

Platíme nejvyšší úrokové sazby
 dovolené zákonem na Váš
 vklad.

**THE WESTERN NATIONAL
 BANK**

5801 West Cermak Rd., Cicero, Illinois
 Tel. 656-2000

Máme otevřeno 70 hodin týdně.

Sloužíme našemu okolí nepřetržitě od roku 1913.

Vážení čtenáři!

Mamince, tatínkovi, příbuzným a známým uděláte radost, když jim k jejich narozeninám, vánocům nebo při jiné příležitosti předplatíte jediné denní české noviny HLASATEL.

Odstřihněte tento kupon a pošlete ho na Denní Hlasatel
 1545 W. 18. Str., Chicago, Ill. 60608

Jméno ulice město stát code

SBÍRKA KOČARŮ ■ Kuriozitou mezi exponáty v zámku Náměšť na Hané je sbírka barokních a secesních kočárů. Nejstarší a největší je kočár biskupa Ferdinanda Julia Troyera z roku 1745.

Ondrus & Son

O Z N A M U J E

Poštovní úředník z Berwynské pošty pan Allen Švehla bude prodávat památné **HOUBY FESTIVAL** obálky a 13 ¢ motýlové známky v pátek, v sobotu a v neděli 7. - 9. října 1977 v obchodě Ondruš a Syn, 6533 W. CERMAK Rd., Berwyn.

Všichni jste srdečně zváni na

HOUBY FESTIVAL

v Berwynu.

Průvod se bude konat v neděli, 9. října v 1:30 odpoledne po Cermak Rd. v Cicero a Berwynu. Zajděte v neděli do obchodu Ondruš a Syn, jsme otevřeni od 12 hodin do 5 hodin odpoledne. Máme velký výběr Houby ručníky, 1978 Houby kalendáře a jiné zboží.

Přinášíme ukázkou Houby obálky.

CERMAK ROAD 5th Annual
 Houby Festival
 October 5-9, 1977

OZNÁMENÍ UMRTI

ANTHONY M. GREBIK

Obydl: Chicago

Zemřel ve středu, dne 5. října 1977 v 1:40 ráno ve věku 55 let. Narodil se v Chicagu, Ill.

Pohřeb drabého zesnulého se bude konat v sobotu dne 8. října 1977 v 10:00 hodin dopoledne z kaple pohřebního ústavu Szykowny Funeral Home 4901 So. Archer, Ave, Chicago a odtud na Český národní hřbitov.

Zanechává zde:

MAGDELENE rozená POPELKA (zemřelý JOSEPH) GREBIK rodiče: ANNE (zemřelý JOSEPH) MILLER-sestra; EDWARD(RUTH) GREBIK-bratr; JOANNE(MICHAEL) KACHINSKI-neteř; FRED (CYNTHIA) MILLER-synovec; BRIAN, KEITH, KENNETH MILLER-prasynovec a ostatní přátelé.

Další informace sdělí pohřební ústav
 Szykowny Funeral Home
 Telefon 735-7521

(Dokončení ze str. 1)

První krok-pok.

deset, dvacet kroků Nemůže nabrat dechu, křídla přivázaná na rukou jsou každým mávnutím těžší, potom celý upocený zastavuje. Zástupy lidí kolem se ku podivu nesmějí. I nejironičtějším mizí z tváře posměch. Zůstává nakonec pouze sousť s člověkem který chtěl rozmnožit slávu své vlasti. Zemřel ve 46. letech na tuberkulosu 2. února 1881 a všechny pražské noviny přinesly o něm nekrology.

Letec

(Nafta
 z rostlin?)

Nositel Nobelovy ceny americký biochemik Melvin Calvin je toho názoru, že lze pěstovat zvláštní druh rostliny, jejíž mléko má vlastnosti jako přírodní ropa. Jde o rostlinu podobnou reliku, patří mezi ličkovité. Calvinovy pokusy se jmenovanou rostlinou přinesly několik pozoruhodných výsledků. Rostlina dává ročně z jednoho hektaru suroviny, jež vystačí na výrobu 8 tisíc litrů benzínu. Navíc tu přiznává působí i finanční efekt, protože přesto, že jde o pokusné pěstování, kde jsou náklady vyšší než při normálním technologickém postupu, získaný benzin je o pětinu levnější, než benzin z arabské nafty. Jak se prakticky tohoto objevu využije, se zatím ještě nedá říci. Jestliže by měla být pokryta plně vzrůstající spotřeba v USA, pak by ropoprodukt rostlina musela být vyseta na území rovnajícím se rozloze největšího státu USA Aljašky, tedy na více než 1 518 000 km². Melvin Calvin je však toho názoru, že jeho objev bude prakticky využit, protože samotné rostliny potřebují poměrně málo ošetřování a daří se jim i na méně úrodných místech.

Juroslav Horejc: Herakles (1925), draco

ESMPPI

Jste svým původem Čech nebo Slovák? Když ano, pak Vás prosíme, podpořte tento časopis!

1545 W. 18th Street
Chicago, Illinois 60608
Uzávěrka do 10 hod. dop.
pro příští den.
Deadline for placing advertising is
10:00 A. M. for the next day.

MALÝ OZNAMOVATEL CLASSIFIED

TELEFONY:
CHICAGO 226 3315
PŘEDMESTÍ 863 5315

DODÁ VÁŠ INZERÁT DO 30.000 ČESKOSLOVENSKÝCH DOMÁCNOSTÍ V CHICAGU A PŘEDMESTÍ

6. DENNÍ HLASATEL
7. ŘÍJNA 1977

STAVEBNÍ ODBOR

VYUČENÝ BARVÍŘ
s evropskou zkušeností
OLDŘICH KOJECKÝ
Vnitřní a venkovní barvení,
odborná, čistá a pečlivá
práce. Speciální vymazávání
stěn a stropů před barvením.
Pojištění. Rozpočty zdarma.
Volejte po 5 hodině, telefon
TO 3 - 7834
1331 S. 61st Ct., Cicero.

**VEŠKERÉ ZEDNICKÉ A
CEMENTÁŘSKÉ PRÁCE**
Oprava komínů, chodníků. Výměna
okapových rour, tarování plochých
střech. Garážové podlahy, patla.
Vymazávání zdí. Schody. Vnitřní a
venkovní barvení.

KUBA FROŇEK
788-3761 484-3395
Volejte po 8:00 hod. večer.

PLUMBING

ROYAL PLUMBING & HEATING

Hot water heater "Reem". New
boilers "peerless". Sewer rodding.
One year guarantee. A všechny instala-
torské práce provádíme rychle a le-
vně k vaší spokojenosti. Rozpočty
zdarma.

I. Stěpánek
852-5881

VYTÁPĚČÍ SLUŽBA AIRCONDITIONING

NYNÍ JE ČAS

vyčistit, opravit, anebo nahradit váš
furnace, kotel anebo ústřední
chlazení.

Zavolejte krajana,
CARE HEATING

CONDITIONING
863-5171.

NOVÉ BOILERS FURNACES CENTRAL AIRCONDITIONING

Electronic filters
humidifier,
water heaters A. O. Smith

EMIL HRACH a Syn
447-2844

**Perform a
death-defying
act.**

**Have regular
medical check-ups.**

Give Heart Fund
American Heart Association

Spolkový věstník zábav

PĚVECKÉ SBORY Č.S.A.

pořádají koncert v neděli 16. října
1977 ve 3 hodiny odpoledne v
Morton West Auditorium, 24 ul. a
Home Ave., Berwyn. ProL Fr.
Kubina - dirigent. Solista p. Josef
Lacina. Besedu zatančí Moravská
kulturní společnost.
Srdečně zve pořádací výbor.

DRAMATICKÝ ODBOR

Z. Č. B. J. státu Illinois
PRAZACI NA VENKOVĚ -
Opereta o třech jednáních. V
neděli, 6. listopadu v síni Sokola
Berwyn, 6445/27th Pl. Režie: Lada
Válek. Začátek ve 2:30 odpoledne.
Vstupné: \$ 3:00
Po divadle občerstvení a tanec.

PRIJMOU SE

MAINTENANCE MECHANICS

For plant in heavy metals
industry. Applicants must have
well rounded mechanical back-
ground of conveyor systems,
overhead cranes, hydraulic sys-
tems and other plant machinery.
Welding experience also required.

R. LAVIN SONS, INC.
3426 S. KEDZIE AVE.

Equal Opportunity Employer.
29x7

WOMEN

needed at once
for

GENERAL FACTORY WORK

Good rates.
Steady work. Must speak English.

WRAP-ON CO.

341 W. SUPERIOR ST.
Call Mr. Irwin
822 - 0450 6x3

JANITOR - EXPERIENCED

To work days or evenings for
restaurant - in Near North Side,
Area.

(must speak English)
CALL 944 - 3764 6x3

PRIJMOU SE

KEY PUNCH OPERATOR PART TIME

6 MONTHS EXPERIENCE
MINIMUM
CONGENIAL OFFICES
GOOD STARTING SALARY
IBM 5496 OR
DECISION DATA 9610

MASTEN CORP.
3555 W. Addison
583-1100

An equal opportunity employer

MACHINIST

For shop work, experience on
Bridgeport. Good salary, fully paid
hospitalization.

CALL 476 - 1100 5x3

MECHANICALLY INCLINED MAN

Diversified duties. Full time new
plant offering pleasant working
conditions. Full benefits

**A. H. ELECTRONICS,
INC.**

2131 Hammond Drive
Schaumburg, Ill.
397 - 9490 2x7

FOR WORKING WOMAN

Dependable woman needed.
General housework. One day per
week. Steady. In Skokie. Good
pay. References. Some English.

OR4-9054

Evenings and weekends. 6x7

PŘŮMEME

zkušenou servírku do české
restaurace. Dobrý výdělek.

447 - 6776
562 - 6783 5x4

OŠETŘOVATELKA- UDRŽBA DOMÁCNOSTI

Pro 6. letě a 2. letě děti. Dospělá
žena. 5 dní v týdnu s bytem nebo
dojíždět do Glen Ellyn.
Dobrý plat. Doporučení. Znalost
angličtiny je nutná.

469-2239
Od čtvrtka do neděle. 2x7

PRIJMOU SE

APPRENTICESHIP MACHINIST

We are looking for a responsible
individual for position as an
apprenticeship machinist in our
tool room. Full time steady job.
Excellent company benefits. Paid
vacations and holidays. Paid life
and hospital insurance.

Apply in person:

**RELIABLE
PERFORATING
COMPANY**

5895 N. ROGERS AVE
(4200 W. near Pulaski and
Peterson) 30x7

MAINTENANCE

ELECTRICIAN

For plant in heavy metals industry
Steady employment with all company
benefits.

MUST BE EXPERIENCED
MUST READ, WRITE AND
SPEAK ENGLISH.

R. LAVIN & SONS, INC

3426 S. KEDZIE AVE.
Equal Opportunity Employer

MAJETKY NA PRODEJ

CHICAGO NORTH WEST REAL ESTATE FOR SALE. HANSON PARK AREA SAINT JAMES PARISH

Sparkling clean new 3 bedroom
brick ranch home. Modern cabinet
kitchen. Ceramic tile bath.
Beautiful 50 foot lot. Very low
heating and maintenance. Ready to
move in.

Call now:
LISKA 771-2626 6x3

BERWYN OKOLÍ 16. A GROVE AVE

Zděný 3 flat. 3x6 pokojů. 3
ložnice. Nájemníci si sami topí.
Dobrý příjem. 2 káry zděná garáž.
Cena \$ 68.000

SVOBODA

2134 S. 61st. Ct.
OL 2-6710 TO 3-2460

CHICAGO BLÍŽE KEELER A 26. ul.

Pěkné 3 flaty. 5-5-3 pokoje. 220
elektrika. Koberce. Mod. kou-
pelný.

Výnos \$ 350. Blíže Keeler a 26.
Garáž. Cena \$ 32.900.
Cena \$ 32.900

SVOBODA

3739 W. 26th St.
LA 1 - 7038 TO 3 - 2460

Take
stock
in America.

PRONAJME SE

KANCELÁŘ

o dvou místnostech k pronajmutí.
Hodící se pro advokáta a podobné.

7034 W. CERMAK RD.
795 - 4990 5x5

HLEDÁJ SE KRAJANÉ

HLEDÁJ SE:

Paní Regina Hopová a Dr. Jan J.
Kukrál, naposled v Chicagu. Necht
napíši na adresu:

ECI-43, Tregunter Rd.
London SW10 9LG,
G. Britain. 6x5

"There's
no place like
NOME"
SECRETARY OF STATE
Seward ~1867.

**Alaska
BOUGHT
from Russia for
\$7 MILLION.**

A lot of people thought
it was a mistake.
"Seward's folly," they
called it.

Just a lot of ice and
igloos.

But Alaska has yielded
furs, fish, forest products
and minerals worth many
times the purchase price.

And that purchase was
made possible when
Americans bought up a
government issue of six-
percent five-twenty
bonds in 1865.

Today, Americans still
help their country grow by
buying United States
Savings Bonds at banks or
through the Payroll
Savings Plan at work.

Seward knew what he
was doing then.

Be in the know, now.

Buy United States Savings
Bonds.

Now E Bonds pay 6% interest when held
to maturity of 5 years (4 1/2% the first
year). Interest is not subject to state or
local income taxes, and federal tax may be
deferred until redemption.

Take
stock
in America.

200 years at the same location.

ASSEMBLY

Light Assembly... East Schaumburg Area

Full or part time

Small Electronics Company needs persons interested
in a challenging diversified job. Full Time Light
Soldering and General Assembly.

New Plant Offers Pleasant Working Conditions With
Full Benefits.

**A. H. ELECTRONICS,
INC.**

2131 Hammond Drive

Schaumburg, Ill.

397-9490 2x7

PRAGUE SAUSAGES & DELICATESSEN

JOHN A JAROSLAV FOLTYN, majitel
6312 WEST CERMACK ROAD, BERWYN, ILLINOIS
TELEFON 484-0798

VYRABÍME VÝLUČNÍ SALÁMY A UZENINY. Jsou připraveny dle starobratrského způsobu. Mražená jídla, Ruzné delikatesy pochoutky, též importovaná jídla. Máme speciality, které nenaleznete v celém kontinentu.

MÁME DENNÍ ČERSTVÉ MASO A DRUŽE.

CIVIC SAVINGS + LOAN ASS'N.

3522 W. 26th STREET,
CHICAGO, ILL.

Tel. LAWndale 1-6200

Vaše úspory pojištěny
do \$40,000

ROBERT I. VANĚK,
president

CIVIC SAVINGS and Loan Association

NOW SERVING YOU AT TWO LOCATIONS

HOME OFFICE
107 EAST PLAINFIELD ROAD
WILLOWBROOK HUNSDALE P C
ILLINOIS 60521
325-6610

CHICAGO OFFICE
3917-3919 WEST 26th STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60623
762-1264

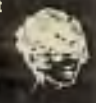
PSK George C. Basta
President

Léto je tady MARINA taky NEJLEPŠÍ permanents

Gu.4-1118

MARINA'S
BEAUTY SALON

Home of the finest
permanent waving
Visit Marina's new

6234 Cermak Rd., Berwyn, Ill.

NEJLEPŠE SE NAJÍTE V ČESKÉ RESTAURACI BOHEMIAN RESTAURANT COLONY HOUSE

Otevřeno každý den od 11:00
hod. dopol. do 8:00 hod. večer.
V SOBOTU ZAVŘENO!

V neděli otevřeno od 11:00 hod.
dopol. do 8:30 hod. večer.

9163-65 W. CERMACK RD.
NORTH RIVERSIDE
Telefon 447-7524

SECOND FEDERAL SAVINGS

Cor. 26th Street
& Pulaski Road
CHICAGO, ILL. 60623

SIEGLER VYHRIVAČ

MACH furniture
3720 W. 26th St.

Matrace Box Spring

Mach Furniture
3720 W. 26th, St.

APPLIANCES

MACH FURNITURE
3720 WEST 26St.

JÍDELNÍ SOUBORY

MACH FURNITURE
3720 West 26th Street

Marcia Davenportová ÚDOLÍ ROZHODNUTÍ

Všechno to, co se zde doma děje, ho hrozně zdrželo a teď, když maminka je — když se to napjaté očekávání skončilo — můžeme se vrhnout do práce v huti. Ba vlastně musíme: mám strach, že jsme si už stejně nechali ujít spoustu příležitostí. Oběd je vlastně v ohromném rozmachu.“

„Vážně?“ zeptal se William svým protahovaným afektovaným způsobem z druhé strany stolu. „Ide oběd opravdu tak výborně?“

„Úžasné,“ odpověděl mu Pavel. „Vysoké pece v našem městě překonaly ve výrobě všechny dosavadní rekordy a řekl bych, že v naší huti máme — pokud jde o naše slitiny — neomezené možnosti.“

Muži si přitáhli židle blíže k sobě. Zajímalo je to a tím, že se začalo hovořit. o takových věcech, se jim nesmírně ulevilo. Jen v tom hodě se stýkaly jejich zájmy a bylo to jediné útočiště, kam se mohli v řeči uchýlit před smutnou povinností, která je sem přivedla.

„Hodláte vyrábět stále nové slitiny?“ tážal se Nicholas.

„Zajisté. Ede, pamatuješ se přece na tu Rileyovu přednášku o niklové oceli, kterou pronesl před Britským ústavem, a kterou jsem ti tehdy ukázal. Označili to za veliký objev,“ dodal Pavel na vysvětlenou, „a od té doby už tři roky vyrábíme v martinských pecích niklovou ocel.“

„Rád bych věděl, jaký vliv bude mít na závod Edgara Thomasona smrt kapitána Jonese,“ řekl zvolna William. Pohrával si s doutníkem mezi štíhlými bílými prsty. Od té doby, co se utekl do náruče Juliiny rodiny, byl William jako proměněný. Nikdo nevěděl a nikomu nezáleželo na tom, aby to zjistil, jak trudné časy mu asi připravil tehdy za ta první tři léta, která strávil v Bostonu. Koncem toho období však Laurence Gaylord zemřel a zanechal svému jedináčkovi miliónové jmění. Investice měl chytře rozděleny mezi nejkonzervativnější cenné papíry a mezi akcie v takových nebetýchých znamenitostech, jako byly železnice, ocel, uhlí a průmysl jim příbuzný. Právě takovou investici hledal Laurence Gaylord, kdy mu poprvé padly do oka Scottovy železárny. Nyní byl William, ač podřízen úsudku dvou spolukurátorů, jimiž byli dva chladnokrevní bostonští finančníci, jedním ze správců tohoto jmění, proti němuž jeho podíl na Scottových železárnách téměř nic neznamenal. V odlesku peněz své ženy nabyt William jakéhosi vřelosti a tím i určitého sebevědomí, jež by se bylo u osobivějšího člověka, než byl on, projevil skutečnou důležitostí. Na Williamovi to vypadalo jako pouhá nabubřelost. Tím, že byl ve styku se závratnými a všemocnými peněžními ohnasy a důvěrně zasvěcen do bezohledných způsobů, jimiž se vedou finanční boje, se rychle zatvrdil a pozbýl svou mladičkou nejistotu. Na druhé straně však nad jakýmkoliv absolutním rozhodnutím, které by byl rád učinil, viselo vždy veto jeho spolusprávce.

Pavel viděl, že Bill zamýšlí, ať otevřeně nebo počůuchlým způsobem, mít o huti stále co nejpřesnější zprávy. Byl to jediný způsob, jak mohl před společníky prokázat, že má zvláštní právo vnučovat jim svůj úsudek. Zároveň to bylo jediné pole působnosti, na němž by mohl mít nějakou naději uplatnit se nezávisle od nich. Pavel to vycítil z toho, jak William kladl nečekaně břítké otázky stran inventáře, výroby, zisků, finančních závazků a plánů hutě do budoucna. Pavel na ně odpovídal tak otevřeně, jak jen dovedl, i když se při tom nemohl ubránit tísnivému pocitu, že Billův zájem nepravdivě z opravdové starosti o rodinný podnik. Pavel by mu to však nebyl dnes už nikdy předhodil. Přilíhlo mnoho se toho mezi nimi stalo a bylo zapomenuto a Pavel byl odhodlán, že to tak zůstane. Dával si na všechno dobrý pozor, když William s Julií vystupovali předevěřem z vozu, který se zastavil před domem. Právě když si odkládali v předsíni, vynořila se ze svého pokoje Marie. Ruce měla plné dopisů a telegramů. William nedověděl zakrýt, jak ho to, že ji v domě vidí, omráčilo. Pavel si toho dobře všiml.

„Marie se k nám, Bille, vrátila, aby nám vypomohla,“ řekl tehdy Pavel tím nejpřirozenějším tónem, na jaký se znohl. „Byla pro maminku opravdovým darem z nebe!“

„Jak se máte, pane William?“ Starý zvyk přišel nesmírně vhod. Věděla, jaké myšlenky asi probíhají Williamovi hlavou.

„Děkuji, velmi dobře.“

„Jak se vede vám?“ tážala se Julie odměřeně.

„Děkuji, dobře, paní Scottová. Jak se daří dětem?“

„Děkuji, jsou zdravé.“

Marie neprodloužila setkání už ani na okamžik. Mírně se uklonila a šla kolem Williama Scotta po své práci. A tak tam Pavel zůstal sám, aby čelil tichému ohromení užaslého bratra.

„Marie teď vede Louise domácnost,“ vysvětloval. „Minulý rok jsme na tant byli hodně špatně a nevím, co bychom si byli bez ní počali.“

„Snad nechceš říci, že tu zasa bydlí?“

**Doma mluv se svými
dětmi jen česky!**

Pokračování

NEJSTARSÍ ČESKÝ MALÍŘ

Jen málokomu dopřeje osud dožít se v plné tvůrčí svěžesti a neutuchajícím pracovním elánu devadesátilet. Rytec skla, medailér, iezbář, ale především vynikající český sochař, zasloužilý umělec a profesor Vysoké školy uměleckoprůmyslové Jaroslav Horejce je však jedním z těch šťastných a dnes patří k nestorům českých výtvarníků. Devadesátku oslavil 15. června 1976. Nedávno měl v pražské Staroměstské radnici svou jubilejní sochařskou výstavu, která soustřeďuje retrospektivní pohled na umělcovu sedmdesátiletou činnost.

Jaroslav Horejce: Model k reliéfu při kapli J. A. Komenského v Naardenu (1937), sádra

Horejce je rodem Pražák a jeho dědeček měl krejčovskou dílnu v někdejším Domě u sedmi mečů, který stál na rohu dnešní Jungmannovy a Palackého ulice. Jeho tatínek zde měl také hodinářství. Jaroslav byl z třinácti dětí a už od dětství se u něho projevovalo zvláštní kreslířské nadání. Proto ho dal také tatínek učít rytcem oceli. V učení byl šikovný a brzy vypracovával samostatné návrhy a modely pro cizelářskou dílnu. Dostal se na Uměleckoprůmyslovou školu k výtečnému medailérovi prof. Stanislavu Suchardovi. Po Suchardově smrti se stal Horejce profesorem na Vysoké škole uměleckoprůmyslové a sochařskou speciálku zde vedl nepřetržitě čtyřicet let.

Umělecká činnost Horejce je velmi rozsáhlá. Ještě za studií u Suchardy pracoval na figurální výzdobě pražského Hlavního nádraží. Smysl pro funkční poslání plastiky jej neopustil po celý život. Snad to způsobilo i studium starých výtvarných kultur Egypta, Řecka a Říma — vedle záhadných kultur asyrských a etruských — ale hlavně gotika a raná renesance přitahovaly mladého umělce. Jeho popularita přesáhla brzy hranice Československa. Umělecká revue Kunst und Dekoration mu věnovala již na počátku jeho umělecké dráhy celé jedno číslo.

V Horejcových sochařských projevech jde vždycky — vedle dokonalé řemeslné doved-

nosti — o vyvážený celek zkušeností, citu a krásy, ať již jde o projev radosti či smutku, síly či pokory, monumentalitu, či intimity, jež vyznačuje z postav jeho hrdinů i z jejich oduševnělých tváří. Horejce tvořil s oblibou v mramoru, bronzu, porcelánu, ve skle, v kameni a dřevě. Tedy přebohatá škála materiálů. Nechybí u něho ani práce šperkařské, tepané ve zlatě, stříbře, mosazi či bronzu. K zvýšení barevného efektu a výraznosti díla sáhl předešto i k ušlechtilé slonovině a vzácným cizokrajným dřevům. Neměly jej proto ani oficiální zakázky jako například na monumentálních mřížích se závěsnými reliéfy kolem hrobu Jana Amose Komenského v holandském Naardenu, závěsné reliéfy měsíců na Zlaté bráně Svatovítské katedrály v Praze a další reliéfy na tepané mříži s motivem hroznů v postranní kapli tohoto světoznámého chrámu. Z téže doby pochází také tepaná mříž s figurálními motivy na budově někdejší tabákové režie v Praze na Vinohradech. Skvělé je monumentální Ukřižování, Zmrtvýchvstání a Nanebevzetí ve Wolmuthově kruchtě v chrámu sv. Víta, řezané do dřeva a zasazené do původního rámu.

Vedle těchto monumentálních prací zamíloval si Jaroslav Horejce zejména komorní, drobnou plastiku, určenou pro důvěrné prostředí a krásu domova. Také jeho medailérské práce se vyznačují nesmírnou jemností ve výrazu i v provedení. Umělcovy portrétní plakety jsou stejně krásné jako návrhy na stříbrné mince. Za reliéfy pro hrob Jana Amose Komenského v Naardenu dostal v pětadvacátém roce na Mezinárodní výstavě dekorativního umění Velkou cenu Paříže, za další díla pak čestný diplom a tři zlaté medaile. Za výzdobu kaple J. A. Komenského dostal holandský řád Orange-Nassau a v sedmatřicátém roce získal v Paříži zlatou medaili na Mezinárodní umělecké výstavě.

Horejce nepřestal pracovat ani v pozdním věku a celou řadu plaket i mincí navrhl v posledních letech. Před deseti roky byl za své dílo jmenován zasloužilým umělcem. „Budu pracovat pokud mi to jen zdraví dovolí i nadále,“ říká tento skromný umělec, a ukazuje při tom další kresebné návrhy.

A. M. TILSCHOVÁ: HŘÍŠNICE.

(Pokračování.)

Vzdorovitě odvrátila se Olga od svíčky k tmavému oknu, kde mezi záclonami už pobledlo nebe a s ním srpek měsíce. Matka lícila Olze ulehčení po zpovědi tak plastickými obrazy, že by nemusil stydět se za ně ani retoricky vyškolený kazatel, ale nemocná jen mlčela na všechny domluvy.

„No — jak se vede?“ Před snídaním přišel Schmitt prohlédnout si nemocnou a zase si sedl k ní na kraj postele.

Olga se podívala na svého muže tak nelaskavě jako na cizího, který je na obtíž, a mlčela zas dál ozbrojena svým zarytým mlčením proti němu a všem jako brněním.

Také děti přišly na babiččin rozkaz rozloučit se k posteli, na které odpočívala matka připravena k odjezdu do nemocnice. Zmateně a v rozpácích přiblížila se Ela k posteli a pobouřený Karlík zůstal u dveří dívaje se zaražen na hlavu se žlutou pentlí v polštářích.

„Polibte maminku!“ poručila dětem babička tak, jako by dokonce zákony byly stanoveny určité chvíle na projevy lásky a něžnosti. Ela hned schýlila trochu hlavu nad postel, ale Olga s nechutí zatahla před ní ruce pod přikrývku.

„Děti, máte už čas!“

Na slova otcova, kterými jim připomněl školu, vyklouzly děti jako osvobozeny z pokoje, kde v uzavřeném vzduchu pro ně závodilo s vůní léků cosi tak trapného svou neurčitostí a vypjatostí, že žádný ze dvou nedovedl to vyslovit. Navždycky

utkvěl oběma v duši poslední obraz, který neodloučil se už od jejich představy matky: žlutá pentle v kudrnatých vlasech a pohrdavý výraz lesklých očí vytřeštěný do dálky.

„Prosím!“

Do pokoje vklouzla Albína a za ní ve dveřích ukázali se dva nemocniční sluhové. Sluhové snesli Olgu v tureckém křesle se schodů ke kočáru, vyskočili na kozlík a v koutě vedle Olgy usadila se matka přísná a vážná jako zosobněné memento mori trapistů.

Cesta utekla v úplném mlčení zasněženými ulicemi, kde v raním šeru modře dohořovaly plynové plameny na kraji chodníků. Domovníci zametali sněh před vraty, mnoho krámů bylo ještě zavřeno, někde teprve otvírali, a zamrzlým oknem kočáru, na kterém byly celé ledové větvičky, dívala se Olga resignovaně do zimního rána, jako by věděla určitě, že je to už její poslední. Napadla jí hned zase holčička z noci na dnešek, a když před ní na šedivém, jednotvárném nebi zableskla se pozlacená aureola svatého Ignáce, vzpomněla si náhle docela určitě, že takové proužkované šatečky mívala sama, když jí bylo osm let. A s jasností, s kterou my lidé vidíme a chápeme jen v řídkých chvílích, ale nejčastěji před smrtí, věděla, že celý život až do konce zůstala bez rozumu jako ta holčička.

V nemocnici čekaly s matkou v úzkém pokoji, odkud bylo vidět mezipavilony nemocniční zahrady s přikrytými záhony. Uprostřed na kamenné fontáně umrzla voda v dlouhé rampouchy, které zdály se skoro žluté proti sněhu všude na zemi. Ale ani vrabec nepřiletěl na řimsu okenní, takový třeskutý mráz byl venku...

Za chvíli ozvaly se těžké, pravidelné kroky na chodbě. Nenadále trhla sebou Olga, pustila hlavu na prsa a potom hrozně vykřikla.

„Maminko... odpusť... pomoz mi!“

Minulost a skutečnost náhle pro ni zmizely, setmělo se jí před očima a ona slyšela jen těžké boty, které neodvratně blížily se ke dveřím. V strašné úzkosti si přála, aby jí maminka odpustila, jako když byla maličká, zdálo se jí, že by jí potom pomohla a ulevila snad.

„Já?“ zděšeně o krok dál ucouvla stará paní.

Černý pohled spočíval už zase jen němě na ní jako pohled týraného zvířete.

„Když ti Pán Bůh odpustí — tak ti odpustím také já!“

Nosiči přinesli na popruhách nosítka, a když včerejší doktor, ještě snědější v bílém plášti, kladl Olgu pozorně oběma rukama jako dítě na nosítka, viděl, že sotva slyšitelně pohybuje rty. Sklonil se a slyšel, jak bledé, popraskané rty mechanicky jako stroj v ouzlosti odříkávají Otčenáš, Zdravas a zase Otčenáš. Olga očekávala smrt, ale zrovna jako včera zmocnil se jí šílený strach před nožem, před tělesnou bolestí.

Dveře zely dokořán na bílou, prázdnou chodbu a pomalu hnul se průvod jimi ku předu. Až když průvod došel ke skleněným dveřím na druhém konci, objevil se Schmitt odjinud. Šel zvolna, hlavu sklopenou, doutník svisle v koutku u úst a ruce na zádech. Jen dvě slova promluvil s lékařem a vrátil se zase k matce, která ke svému podivu po nejprv našla na jeho obličeji vzrušení.

„Jak je?“

„Nevím!“

Sedl si naproti a zamyšleně kouřil pobádaje kouřením tak běh svého neveselého myšlení.

Pokračování